

Vireä Villala –tulevaisuudessakin!

Tulevaisuutta ajatellen lähti Villalan kyläyhdistys toteuttamaan Vireä Villala –tulevaisuudessakin! hanketta 1.toukokuuta 2002.

Hanke saatettiin kunnialla loppuun 31.marraskuuta 2003.

Hanke sai rahoitusta Leader+ yhteisöaloiteohjelmasta.

Hankkeen tavoitteena oli edesauttaa pitämään Villala vireänä, aktiivisena ja hyvänä kylänä asua ja elää vielä ensi vuosikymmenelläkin. Pitemmälle emme uskaltaneet luvata, sillä tulevaisuutemme ei ole pelkästään meidän käsissämme.

Seuraavassa kooste hankkeesta, sen taustoista, tavoitteista ja siitä miten ”tempu tehtiin”.

TIIVISTELMÄ

Vireä Villala –tulevaisuudessakin! hankkeessa lähdetään viemään eteenpäin niin nykyisille kuin tuleville asukkaille, paikalliselle elinkeinoelämälle ja palveluille kylän kehityssuunnitelmaa, jonka konkreettisina tuloksina ovat Kyläkäsikirja sekä kyläasutusohjelma. Kylätutkimuksen ja muiden selitystöiden tuloksina etsitään yhteistyömuotoja ympäristön kylänsä kanssa, parannetaan asumisviihtyvyyttä sekä yhteistyössä yrittäjien kanssa säilytetään ja kehitetään kylän monipuolisia palveluja. Edes autetaan yrittäjyyttä ja uusien yritysideoiden kypsymistä. Lisäksi parannetaan kylän tunnettavuutta tiedotuksen kautta ja ennen kaikkea luodaan yhteishenkeä niiden kesken jotka täällä vielä ovat tai tänne olisivat muuttamassa. Kyläkäsikirja, kyläasutusohjelma ym. toimet ovat niitä tulevaisuuden rakennuspalikoita, joilla Villalan kylä on vielä elinvoimainen 10-20 vuodenkin kuluttua, kouluineen ja kauppoineen.

TARVE JA TAUSTA

Kesälahden kunnan pohjoispäässä sijaitsevalla Villalan kylällä on ollut onni matkassa viimeisten vuosikymmenten aikana maaseutua koetelleissa muutoksissa: elinkeinorakenteessa tapahtuneet rajut muutokset sekä kyläkoulujen ja -kauppojen lakkauttamiset. Villala on saanut pitää kylän elävyyden kannalta tärkeät peruspalvelut koulun ja kaupan sekä muista palveluista mm. huoltoaseman ja kahden seurakunnan kirkot. Koulun olemassa olo on pitänyt ja tuonut lapsiperheitä kylälle, kaupan olemassa olo on turvannut kaikkien, mutta erityisesti vanhenevien ikäpolvien elinmahdollisuudet kotonaan. Tulevaisuus tuo kuitenkin muutoksia tullessaan ja jotta kylä säilyttäisi elinvoimansa, on asioihin reagoitava ajoissa ja suunnitelmallisesti kylän kokonaisvaltaista kehittämistä hahmottaen.

Peruspalveluiden ja hyvien liikenneyhteyksien, kantatie 71 varrella puolella matkassa Kiteen ja Savonlinnan väliä, sekä asuinympäristön viihtyisyyden, mm. isot vesistöt Puruvesi ja Paasvesi, ansiosta kylälle olisi tulossa uusia asukkaita, mutta vuokrattavista tai myytävistä kiinteistöistä on pulaa ja mieleisten rakennustonttien löytäminen on vaikeaa. Monet asuinkelpoiset kiinteistöt ovat jääneet perikuntien kesäasunnoiksi tai täysin tyhjilleen. Näistä edes osan saaminen vakituisen asumiseen toisi kylälle lisää elinvoimaa.

Kylän elinvoimaa lisäävät myös jo olemassa olevat pienyrittäjät. Heidän tukeminen jatkossakin ja uusien mm. palveluja lisäävien yritysten luominen ovat elinvoiman säilymisen kannalta tärkeitä. Nykyisin yleistynyt etätömahdollisuus avaa ovia myös kesäasukkaiden pitempi aikaiseen viipymiseen tai jopa kesäasunnon muuttamiseen ympärivuotiseksi kodiksi. Näitä mahdollisuuksia on vain heille tarjottava aktiivisesti.

Myös vakituisten kyläläisten sosiaaliseen ja henkiseen hyvinvointiin tulee kiinnittää huomiota. Asumisviihtyvyys ja vapaa-ajan toimintamahdollisuudet eri toimintaryhmien puitteissa, lisäävät oman ympäristön ja kulttuurin arvostamista.

Kartoittamalla tarpeita ja toiveita ja yhdessä asioita työstämällä, voidaan herättää uudenlaista ajattelua kylällä; kaiken ei tarvitse olla kuin ennen, mutta eteenpäin päästään vain yhdessä toimien. Tältä pohjalta kyläyhdistys lähti työstämään Vireä Villala -hanketta, joka toteuttaa Käsikynän yhteisöjen kehittämistoimintalinjan tavoitteita mm. asukasmäärien ja työpaikkojen lisääntymisen, sosiaalisen ja henkisen hyvinvoinnin sekä omaan ympäristöön panostamisen osalta.

TAVOITTEET JA TULOKSET

Hankkeen tavoitteet on:

- laatia kylälle Kyläkäsikirja, jossa on kylän historiikki, nykytila, kehittämiskohteet, niiden arviointi ja tilastotietoa
- laatia ns. kyläasutusohjelma, jossa selvitetään paikallisten asuinkiinteistöjen ja tonttien markkinointia ja uusien asukkaiden rekrytointi
- tuetaan ja aktivoidaan jo olemassa tai syntymässä olevaa yritystoimintaa kylällä mm. selvittämällä osuuskuntatoiminnan mahdollisuuksia ja luomalla vähintään yksi uusi yritys kylälle
- lisään kylän tunnettavuutta kesäasukkaiden ja lähikaupunkilaisten keskuudessa mm. infopisteen, nettisivujen, kesätapahtumien ja tiedotuksen kautta
- etsitään yhteistyömuotoja ympäröivien kylien kanssa
- edistetään ympäristön asumis- ja vapaa-ajanviihtyvyyttä yhteistyössä mm. asukkaiden ja Kesälahden kunnan kanssa
- saadaan yhteishenkeä ihmisiin; toimimaan yhteisen tulevaisuuden eteen.

Hankkeen onnistumisen ja vaikuttavuuden kannalta avaintuotokset ovat kylätutkimus, kyläasutusohjelma sekä oikein suunnatun tiedotuksen onnistuminen. Kyläkäsikirja ja kyläasutusohjelma kootaan siten että ne päivitetään säännöllisesti, jolloin ne palvelevat tehokkaasti myös uusia asukkaita.

TOTETUSTAPA

Hankkeelle palkataan kokopäiväinen hankevastaava, joka lähtee toteuttamaan hanketta hankesuunnitelman mukaisesti (tarkennetaan tarvittaessa yhteistyössä ohjausryhmän kanssa).

- Kyläkäsikirjaa varten laaditaan kyläläisten toiveita ja tarpeita kartoittava kylätutkimuskaavake, haastatellaan kaikki kylän asukkaat, myös kesäasukkaat, tehdään tuloksista yhteenveto ja arvioidaan tulokset, kootaan kylän historiikki ja tarvittavat tilastotiedot. Kootaan myös ulkoisesti edustava Kyläkäsikirja, joka jaetaan kyläläisille, kesäasukkaille ja mahdollisesti muuttovaikaville

- kyläasutusohjelmaa varten selvitetään mm. kunnasta ja yksityisiltä vuokrattavat ja myytävät kiinteistöt, vapaat tonttimaat sekä aloitetaan niiden markkinointi mm. ympäröivien kylien ja kaupunkien asukkaille. Lisäksi lähestytään kesäasukkaita kirjeitse ja yhteistapaamisten kautta mahdollisten etätyömahdollisuuksien selvittämiseksi
- yritystoiminnasta kiinnostuneet ”kävelytetään tukien” yritysneuvojien, esim. Uusyrityskeskus, puheille, jossa selviää tarvittavat realiteetit
- kylän tunnettavuutta lisätään maanlaajuisesti mm. edustavien ja linkitettyjen nettisivujen kautta sekä osallistumalla toispaikkakuntalaisiin kylätapahtumiin
- ollaan yhteydessä ympäröivien kylien kyläyhdistyksiin. Kartoitetaan kylien vapaa-ajantoiminnot, tapahtumat ja palvelut ja miten niitä voitaisiin yhteistyössä kehittää
- yhteishenkeä puhalletaan täysin palkein niin että varmasti ainakin kipinöi.

Hankkeen aikana saavutettujen tulosten ja toiminnan kehittämisen ylläpitämiseen veloitetaan kyläyhdistys, joka laatii myös tarvittaessa uudet hankesuunnitelmat esiin tulleista ideoista.

HANKKEEN TOIMINTA

Kyläasutusohjelma

- Kyläkysely
Kyläkysely toteutettiin kahdessa osassa. Kesäasukkaat haastateltiin heinäkuussa ja vakinaisille asukkaille kyläkyselylomakkeet jaettiin elokuun alussa.

Kesäasukkaat haastateltiin henkilökohtaisesti kyläkaupassa kauppareissun yhteydessä. Kaavake oli lyhennetty versio vakinaisten asukkaiden kaavakkeesta. Kyselyssä painotettiin lähinnä halukkuutta muuttaa asumaan kylälle ja viihtyvyyteen vaikuttavia tekijöitä. Lisäksi kaavakkeen kautta saimme kerättyä heidän yhteystietoja.

Vakinaisille asukkaille kyselylomake jaettiin 2.8.2002 postilaatikoihin ja noudettiin 8-9.8.2002 välisenä aikana taloudesta henkilökohtaisesti tai täytettynä postilaatikosta. Kyselylomakkeita jaettiin lähes jokaiseen talouteen eli 95 kpl. Lomakkeista palautui täytettynä 62 kpl ja tyhjinä 5 kpl. Tulokset koottiin yhteen ja analysoitiin. Kyläkysely julkaistiin 17.10.2002 pidetyssä tilaisuudessa.

- Tonttien ja kiinteistöjen kartoitus
Myytävänä olevat tontit ja kiinteistöt kartoitettiin niin yksityiseltä kuin kunnalliselta puolelta. Vapaana olevien kiinteistöjen omistajiin otettiin yhteyttä ja tiedosteltiin halukkuutta, joko myydä tai vuokrata kiinteistö. Uudisrakentamiseen soveltuvia tontteja ja kylältä löytyi useita, mutta kysytyimpiä pysyvään asutukseen soveltuvia rantatontteja ei yhtään. Myytävä olevista kiinteistöistä useimmat olivat siinä kunnossa, että kaipasivat peruskorjausta ja parempi Kuntosista perikunnat ym. omistussuhteiset eivät halunneet luopua tai edes vuokrata.
Muuttohalukkuutta kylälle kyllä olisi; osoituksena siitä monet kesän aikana tehdyt tiedustelut. Myytävänä olevat kohteet löytyvät myös nettisivuiltamme.

- Uudet asukkaat
Hankkeen aikana kylälle muutti kuusi perhettä, joista kolme lapsiperhettä. Heidän lisäksi kylämme muutti kaksi poikamies ja yksi aviopari. Muuttoliikettä pois päin kylältä ei hankkeen aikana ollut, kun luonnollista tietä. Joten plussalle päästiin.
- Myytävänä -opasteet
Myytavistä tonteista tehtiin esittelytaulut, jotka sijoitettiin tonttien läheisyyteen.
- Kylän tulevaisuus skenaariot
Wouter Lamers, hollantilaisen HAS den Bosch ammattikorkeakoulun opiskelija-harjoittelija, teki opinnäytetyönään Villalan kylän tulevaisuus skenaarion "The future of Villala". Siinä hän peilaa kylän tulevaisuutta eri näkökulmista. Skenaariota varten hän tutustui Villalan kylään, sen historiaan ja nykypäivään, teki muutamia haastatteluja kyläläisten keskuudessa sekä pohjusti näkemyksiään tutustumalla suomalaiseen maaseutupolitiikkaan ja tutkimukseen.
- Myytävien tonttien ja kiinteistöjen valokuvaus nettiin
Uuden digikameran myötä siirrettiin myytävänä olevat kohteet kuvina nettiin ja tarpeen tullen nettiä päivitettiin.
- Kyläasutussuunnitelman runko
Kevään 2003 aikana koottiin ajatukset kyläasutusohjelmasta paperille ja kirjoitettiin sille runko, josta lopullinen ohjelma hahmottuu. Syksyllä 2003 pidettiin vielä kaksi kyläasutusiltaa (3. ja 10.10.2003), jossa suodatettiin siihen mennessä kertyneitä ajatuksia ja saatiin vielä joitakin uusia ajatuksia. Kyläasutusohjelma kirjoitettiin puhtaaksi ja julkaistiin 25.10.2003.
- Kannanotto koulukuljetusten puolesta
Hankkeen aikana syntyi kylällä tilanne, jossa koulukuljetuksen parissa olevien lapsiperheiden kunnalta saamien palveluiden tasoa haluttiin roimasti laskea. Syrjäisimmissä kolkissa asuvien lasten kävelymatkat koulutaksin reitin varteen pitenivät huomattavasti, toki lain sallimissa rajoissa. Kuitenkin lasten vanhemmat katsoivat, että nyky-yhteiskunnassa kävelymatkat tulivat liian pitkiksi taittaa, varsinkin talvisaikaan pilkkopimeässä jäisillä teillä lumituiskussa. Matkan pituuden lisäksi myös ajallisesti koulumatkaan käytettävä aika piteni joidenkin lasten osalta huomattavasti (jopa 45 min).
Niinpä asianosaiset vanhemmat tekivät yhteisen kannanoton ja selvityspyynnön asiasta kuntaan. Kyläasutusohjelman toteutukseen tämä liittyy mutkan kautta, sillä koulukuljetusten takia tilanne kyläkoulumme oppilasmäärässä lähti jo laskuun ja tulee edelleen laskemaan, jos kuljetuksia ei pystytä järjestämään vanhan mallin mukaisesti. Tämä tietää taas taistelua koulumme olemassa olon puolesta, yhden ratkaisevan asian puolesta, jotta kylälle muuttaisi tulevaisuudessakin lapsiperheitä.

Kyläkäsikirja

- Kyläkäsikirjan sisällön hahmottuminen ja materiaalin keruu
Kyläkäsikirjan suunnittelu ja materiaalin keräys aloitettiin hankkeen käynnistymisen jälkeen. Varsinainen rutistus ja sisällön tarkempi hahmottaminen ja karsiminen tehtiin kevään-syksyn 2003 aikana. Tiedot kerättiin talkoilla ja luettavaan muotoon ne puki Anne Koskinen. Kyläkäsikirja julkaistiin 25.10.2003 Piironiemen viinitilalla pidetyssä kesä- ja hankekauden päättäjaisjuhlassa. Kyläläisille ja kesäasukkaille julkaisu jaetaan kotiin joulutervehdysten myötä joulun alla.

Viihtyvyyden lisääminen

- Kesäjuhla 2002
Jo perinteinen kesäjuhla järjestettiin Piironiemen viinitilalla. Perinteiden lisäksi tapahtumassa esiteltiin hanketta ja kysyttiin mielipidettä ja mieli-kuvaa Villalan uudesta logosta. Juhlissa oli noin satakunta henkeä niin vieraita, kyläläisiä kuin kesäasukkaita.
- Kesäjuhla 2003
Kesän 2003 kesätapahtuma sai nimekseen "Villalan Suvessa kerran –kohtasin ystävän" ja poikkesi työmäärältään ja ulkonäöltään täysin kylämme aikaisemmista kesäjuhlista (rantakala perinne).
Juhlat toteutettiin ns. kylän keskustassa, johon koottiin toiminnallinen keskus. Kaupanpihassa oli kirpputori, kyläsepän taontanäytöksiä, paistettuja muikkuja ja kauppa auki aina kuuteen asti. Tien toisella puolella, vanhan maamiesseurantalon pihalla, oli kotieläinpiha, jossa Siiri (possu), Soma (vasikka), kukko kanoineen, kani ja marsu saivat monen lapsen ja aikuisenkin päivän paistamaan vieläkin kirkkaammin. Lisäksi pihalla paistettiin muurinpohjalettuja.
Kyläkoululle oli koottu kymmenkunnan taiteilijan töistä taidenäyttely. Mukana oli niin hienoja tauluja, veistoksia kuin nuoremman polven piirustuksia. Pääjuhla puheineen ja esityksineen pidettiin koulun pihalla ja kaiken kruunasi kielen mukanaan vievä ateria, joka sai varauksettomat kiitokset kaikilta syöjiltä.
Loppuillasta kylvettiin vielä Kevätösniemeen rakennetussa olkisaunassa, jossa löylyt olivat pehmeät ja aromikkaat. Todella onnistunut ja hieno päivä, niin sään kuin menestyksen suhteen. Kiitosta tuli monelta taholta. Päivän tapahtumiin osallistui varovasti arvioituna noin 300-400 vierasta.
- Kevätösniemen kehittäminen
Kevätösniemessä sijaitsee kylän yhteinen venesatama, uimaranta ja grillikatos. Kesän ja syksyn 2002 aikana kyläyhdistys rakensi veneilijöitä palvelevan varastorakennuksen, jossa on mm. vuokrattavaa varastotilaa ja yleinen wc.
- Kyläkeskustan raitin kehittäminen
Hankkeen aikana tehtiin suunnitelma ns. kylänkeskustan viihtyvyyden ja edustavuuden parantamiseksi. Sillä se jos mikään on kylämme käyntikortti ohiajaville autoilijoille, jättäen joko myönteisen tai kielteisen kuvan jälkeensä. Kyläasutusohjelmaan kirjattiin joukko toimia, jotka osaltaan tukevat niin ohjelman toteutumista kuin kylämme julkisuuskuvaa.

Jo toteutuneista toimista voisi mainita noin 3 km pitkän valaistun kävely- ja hiihtoreitin. Kesällä 2004 toteutetaan maisemapelto ja maitolaituri, joka toimii niin vanhan perinteen esille tuojana kuin kylän mainoskilpenä: Tervetuloa Villalaaan ja tervemenoa, mutta tuuthan sie takaisinkin!

- Ympäristötalkoot

Hautakankaantien varressa järjestettiin ympäristötalkoot. Joskus aikanaan joku oli jättänyt vanhat suola- tai lannoitesäkit tien poskeen, jotka aikojen saatossa olivat murentuneet ja levinneet ympäristöön. Paikalliset talkoolaiset puhdistivat alueen ja toimittivat jätteet kaatopaikalle.

Hankkeen aikana tehtiin yhteistyötä myös Tiehallinnon kanssa. Kylän läpi kulkevan kantatie 71 tienvarret raivattiin ja siivottiin todella edustuskuntoisiksi. Tästä hanke laajeni kattamaan koko kantatie 71 Puhoksesta Kerimäen rajalle.

- Hyvän Mielen Joulu Villalassa

Hyvän Mielen Joulu Villalassa –kampanjassa haluttiin osaltaan tuoda ja luoda joulumieltä Villalalaisiin koteihin. Kyläyhdistys palkkasi Marja Pöyhösen toimimaan hyvän tahdon lähettiläänä, joka oli kaikkien kyläläisten käytettävissä joulunvalmisteluissa: leivonta, siivous ym. askareet. Avun saannissa etusijalla olivat kylämme ikä-ihmiset. Kampanja sai paljon kiitosta ja yleistä huomiota. Kampanjasta tehdään jatkuva perinne kylällemme.

- Kesäasukkaiden, yhteistyökumppaneiden ja kyläläisten joulutervehdykset

Kesäasukkaille lähetettiin, niin vuonna 2002 kuin 2003, kylällä käsintehty joulukortit, jossa annettiin myös hanketietoutta ja toivotettiin heidät tervetulleiksi osallistumaan seuraavan kesän tapahtumiin. Myös yhteistyökumppaneita ja kyläläisiä muistettiin joulutervehdyksin.

- Marjan kerho

Marraskuussa alkoi ikäihmisten toivoma ”Marjan kerhoksi” nimetty viikoittainen kerho. Kerho toteutetaan yhteistyössä Kesälahden seurakunnan kanssa. Ohjelmasta vastaa pääosin seurakunta ja ruokailusta talkoohengessä joku kyläläinen, etupäässä kyläyhdistyksen aktiivi Marja Pöyhönen. Kerho on saavuttanut huomattavan suosion ja osoittanut tarpeellisuutensa jo heti alkumetreiltä lähtien.

”Marjan kerhoksi” nimetty kerho jatkui koko kevään joka toinen perjantai. Suosio ei hiipunut keväänkään aikana. Ja syksyllä 2003 taas jatkettiin yhtä innokkaina.

- ATK-teemaillat

Kyläkyselyssä ilmenneeseen tarpeeseen tietotekniikan opetuksesta vastattiin ATK-teemaillalla. Iltojen tarkoitus oli teemoittain käydä eri tietotekniikan osa-alueita läpi. Ansiokkaasta opettajasta huolimatta joko tieto illoista ei saavuttanut kohderyhmää tai ajankohta koulutuksen toteutukseen oli väärä, sillä mukana illoissa oli vain neljä kyläläistä.

- Ensiapukoulutus
Ensiapukoulutus oli jatkoa jo keväällä 02 toteutetulle paloturvallisuus-illalle. Ensiapu koulutuksessa käytiin läpi muutamat tärkeimmät toimet esim. sairaskohtauksien osalta.
- Kuntotalkoot
Maaliskuun alusta käynnistettiin kaikille: niin kyläläisille, naapurille kuin kesäasukkaille, suunnattu "Vireyttä Villalassa KUNTOTALKOOT". Ajatuksena kuntotalkoissa on liikunnan kautta saada hyvää oloa ja mielen virkeyttä kaikille osallistujille ja samalla liikuntatapahtumien kautta koota ihmisiä yhteen tutustumaan toisiinsa. Lisäksi kuntokortin palauttaneet osallistuvat arvontaan, jonka pääpalkintona on kahdenhengen viikonloppupaketti Imatran kylpylään. Paketin sponsoroivat yhteistyökumppanimme K-kyläkauppa Molarius ja Villalan Neste huoltoasema.
Talkoot jatkuivat elokuun loppuun ja Piironiemen Viinitilalla pidetyssä hankekauden päättäjäisjuhlassa kahdenhengen viikonloppupaketti Imatran kylpylään meni Villalan kylälle sen hyvin ansainneelle aktiiviliikkujalle. Lisäksi jaettiin kunniakirjat ja taskulamput tuomaan valoa syksyn pimeille tielle viidelle talkoisiin osallistuneelle.
- Kuntokolo (kuntosali)
Virallisesti 19.4.2003 avattiin Kertunpesän yhteyteen kuntosali, johon laitteet oli joko kyläyhdistyksen toimesta ostettu tai saatu lahjoituksena. Salille muodostui pieni, mutta sitäkin innokkaampi asiakaskunta. Kevään läheisyys houkutteli ihmiset jo ulos, mutta syksystä panostetaan toimintaan uudestaan. Valvonta salilla tehtiin talkoilla.

Yhteistyön virittäminen

- Tallinnan risteily
Tallinnan risteilylle lähdettiin yhdessä naapurikylien asukkaiden kanssa. Alkujaan tarkoituksena oli pitää seminaari kylien yhteistyöstä (vetäjänä Jaana Kivimäki), mutta laivayhtiön huimien kokoustilavuokrien takia ajatuksesta luovuttiin. Matkalla kuitenkin hiottiin yhteistyökuvioita pienemmissä ryhmissä.
- Yhteinen joulujuhla hummovaaralaisten kanssa
Hankkeen yhtenä tavoitteena on lisätä ja joiltakin osin virittää uudestaan yhteistyötä naapurikylien kanssa. Kesälahden pohjoispään kylien Hummovaaran ja Villalan välit ovat olleet jo pitkään tulehtuneet erinäisistä syistä johtuen ja pitkälti myös henkilökemioiden sopimattomuuden takia.

Niinpä Villalan kyläyhdistys halusi järjestää yhteisen illanvieton hummolaisten kanssa, jossa "solmua" voitaisiin alkaa avaamaan. Yllättäen tilaisuus tähän tarjoutui TV 2. Satumaa-ohjelman kautta. He haluavat järjestää yhteisen joulu-juhlan kummankin kylän asukkaille. Monen mutkan ja hektisten valmistelujen jälkeen juhla toteutettiin vajaan kahden viikon aikataululla 11.12.2002 Hummossa Juhanantuvalla. Ohjelma nähtiin TV2:ssa 22.12.2002 klo 16.50.

- Yhteyden pito pihlajaniemeläisiin
Yhteyden pito pihlajaniemeläisiin on jatkunut tiiviinä lähinnä kyläyhdistyksen puheenjohtajan kautta sekä Tallinnan risteilyn myötä. Kumminkin puolin on osallistuttu kylien tapahtumiin.

- Yhteistyöpalaveri Hummovaarassa 12.1.2003

Tämä ainakin onnistui. Yhteydet Hummovaaran suuntaan saatiin auki. Jäykän ja painostavankin alun jälkeen tunnelma vapautui ja keskustelu oli vilkasta ja hedelmällistä, kun mietittiin yhteistyön muotoja. Sovittiin yhteisistä tapahtumista mm. laturetkeistä, uimakuljetuksista ja pilkkikisoista. Muita yhteistyömuotoja etsitään ja edetään pikku hiljaa yhteistyön vielä "kivisellä" taipaleella.

Tapaamisia on tarkoitus jatkaa syksyllä 2003, kunhan sopiva aika ja jaksamista löytyy.

- Yhteiset tapahtumat naapurikyläiden kanssa

Kevään aikana järjestettiin ja osallistuttiin kyläiden yhteisiin tapahtumiin. Uusivuosi otettiin vastaan Pihlajaniemen hienolla kodalla.

Laturetki toteutettiin ensimmäistä kertaa kolmen kylän yhteistyönä; paikallisten yrittäjien ollessa tosin vetovastuullisina, mutta kyläyhdistykset tekivät oman osuutensa järjestelyistä.

Yhteiset uimakuljetukset Villalasta ja Hummosta, yhteistyössä kunnan vapaa-aikatoimen kanssa, eivät onnistuneet, osittain päällekkäisten tapahtumien takia.

Kyläiden yhteiset pilkkikisat järjestettiin 12.4.2003 Villalan kalavedenosakaskunnan toimiessa isäntänä. Kelit suosivat ja kalaa nousi kiitettävästi.

Tunnettavuuden lisääminen

- www.villala.net -sivut
Kesän 2002 aikana saimme Jouni Makkosen toimesta kylämme edustavat netti-sivut. Sivuilla on tietoa niin kylän historiasta kuin nykypäivästä. Siellä on myös mahdollisuus jättää terveisensä vieraskirjaan. Sivut ovat saaneet kiitosta Genovaa myöten.
- TV2:n Satumaa-ohjelma
Yhteistyön käynnistämisen lisäksi Satumaa-ohjelma teki tunnetuksi kyläämme valtakunnallisella tasolla.
- P-K:n radion haastattelut
Varsinkin Hyvän Mielen Joulu –kampanja herätti kiinnostusta paikallisissa tiedotusvälineissä. Lehtiartikkelien lisäksi paikallisradio teki kaksi juttua kyläläistämme: toisessa käsiteltiin Hyvän Mielen Joulu Villalassa -kampanjaa, toisessa kylän muuta toimintaa.

- Vuoden hanke 2002
Vireä Villala –hanke valittiin Keski-Karjalan Jetinan syyskokouksessa vuoden 2002 hankkeeksi. Kunniakirja ja kynttilä jalkoineen jäivät kylälle muistuttamaan hankkeen tuomasta ”valosta” Villalaan.
- Matalaa profiilia julkisuushuuman jälkeen
Keväällä pidettiin vähän matalampaa profiilia julkisuuteen nähden; syksyn huuman jälkeen. Satumaa-ohjelmasta kyllä kuuli koko kevään ja alku kesänkin. Oli jäänyt ihmisille mieleen.
- Kyläluuta vuosimallia 2003
Keski-Karjalan Jetina ry myönsi vuoden 2003 Kyläluudan arvonimen Villalan kyläpäällikölle Matti Kammoselle 13.9. Puhoksessa pidetyillä Elomarkkinoilla. Nimitys oli kunnianosoitus jaksamiselle ja oman alueen ja seutukunnan hyväksi tehdystä työstä.

Yritystoiminnan tukeminen

- Yritystoimen tukeminen jäi lähinnä kotiapu-sektorin tarpeellisuuden ja siihen sitoutumisen tutkimiseen. Kesällä 2002 käynnistetty kokeilu Villalan MLL:n kautta osoitti avun tarpeellisuuden, mutta sitoutuneisuus jatkuviin palvelun ostoihin ei ollut riittävä, jotta toimintaa olisi kannattanut muuttaa yritys pohjaiseksi.
- Tutustuttiin osuuskuntatoimintaan ja mietittiin kotiapu-sektorin toteuttamista sitä kautta, mutta ratkaisua ei löytynyt sitäkään kautta.

Tiedottaminen

- erilaiset tilaisuudet

<u>pvä</u>	<u>tilaisuus</u>	<u>osallistui</u>
6.7.02	Kesäjuhla	100
9.9.02	Ympäristötalkoot	4
17.10.02	Kyläkyselyn julkaisu	12
24.10.02 alk.	ATK-teemailat	4
15.10.102	Ensiapukoulutus	10
24.11.02	Tallinnan risteily	41
11.12.02	Joulujuhla	150
29.11.02 alk.	Marjan kerho	30
12.1.03	Yhteistyöilta Hummossa	18
25.1.03	Kylätal. kiertokoulu	2
1.3.03	Kyläpäivä	16
8.3.03	Laturetki	150
12.4.03	Piikkikisat	30
19.4.03	Kuntokolon avajaiset	8
kevät 03	Marjan kerho (9 kertaa)	n. 12/kerta

12.7.2003	Kesätapahtuma Villalan Suvessa kerran	n.300-400
27.7.2003	Opinto- ja virkistysmatka Kyläparin vieraaksi	21
17.8.2003	Palaveri koulukuljetuksista	8
3. ja 10.10.2003	Kyläasutusillat	14
25.10.2003	Kesä- ja hankekauden päättäjaiset	32

- paikallislehtijutut

pvä	lehti	sisältö
30.4.02	Koti-Karjala	Jetinan hallitus puoltaa hanketta
10.7.02	Koti-Karjala	hanke-esittely ja kesäjuhla
11.7.02	Puruvesi	kesäjuhla
8.7.02	Itä-Savo	kesäjuhla
19.10.02	Koti-Karjala	kyläkyselyn julkaiseminen
21.10.02	Puruvesi	kyläkyselyn julkaiseminen
30.11.02	Itä-Savo	Jetinan vuoden hanke
5.12.02	Puruvesi	Hyvän Mielen Joulu Villalassa -kampanja
7.12.02	Itä-Savo	Hyvän Mielen Joulu Villalassa -kampanja
10.12.02	Itä-Savo	Satunmaa-ohjelma
14.12.02	Koti-Karjala	Satunmaa-ohjelma
16.12.02	Puruvesi	Satunmaa-ohjelma
17.1.03	Itä-Savo	Osuuskuntapäivä (yrittäminen)
20.1.03	Puruvesi	Osuuskuntayrittäminen
27.2.03	Itä-Savo	Kuntotalkoot
27.3.03	Puruvesi	Kuntotalkoot
1.3.03	Koti-Karjala	Kuntotalkoot
5.3.03	Koti-Karjala	Laturetki
10.3.03	Itä-Savo	Laturetki
13.3.03	Puruvesi	Laturetki
20.3.03	Puruvesi	Yhteinen palveluhakemisto
9.7.03	Koti-Karjala	Villalan kesäjuhla
14.7.03	Itä-Savo	Vireän Villalan kylätapahtuma...
16.7.03	Koti-Karjala	Vireä Villala juhli kesää auringossa

17.7.03	Puruvesi	Villalan kyläjuhlilla oli letkeä meininki
20.8.03	Koti-Karjala	Kannanotto koulukuljetuksiin
21.8.03	Puruvesi	Kannanotto koulukuljetuksiin
8.9.03	Puruvesi	Villalan olkisauna päättyi metsänv...
15.9.03	Itä-Savo	Kyläluuta 2003
17.9.03	Koti-Karjala	Kyläluuta 2003
27.10.03	Puruvesi	Kyläkäsikirja
28.10.03	Itä-Savo	Villala aikoo pysyä vireänä
31.10.03	Koti-Karjala	Kylä sai kyläkäsikirjan ja

- kotisivut
www.villala.net

Jatkuva nettisivujen päivitys

- muut tiedotteet

pvä	mihin	mikä
kesäkuu 02	hankkeeseen	hanke-esite
kesäkuu 02	kesäjuhlaan	mainos
10.10.02	kyläkyselyn julkaisu	lehti-ilmoitus
syyskuu 02	koulutukset	mainos
marraskuu 02	Hyvän Mielen Joulu -kampanja	tiedotus
3.12.02	Hyvän Mielen Joulu -kampanja	lehdistötiedote
5.12.02	Yhteinen Joulujuhla	lehdistötiedote
11.12.02	Satunmaa-ohjelman tuottaja	tiedote
5.12.02	Yhteinen Joulujuhla	kutsut / ilmoitukset
15.12.02	Hyvän Mielen Joulu -kampanja	kyläläisille joulutervehdys
8.12.02	Hyvän Mielen Joulu -kampanja	kesäasukkaiden joulutervehdykset
8.12.02	Hyvän Mielen Joulu -kampanja	yhteistyökumppaneiden joulutervehdys
24.2.03	Kuntotalkoot	lehdistötiedote ja -kutsu
24.2.03	Kuntotalkoot	kuntokortti ja tiedote
1.3.03	Kyläpäivä	kutsut / ilmoitukset, lehti-ilmoitus
12.4.03	Pilkkikilpailut	kutsut / ilmoitukset
17.4.03	Kuntokolo (kuntosali)	avajaisilmoitukset, lehti-ilmoitus, lehdistökutsu, me-

		novinkit (radio)
26.5.03	Kesä 2003 tiedote	tulevia tapahtumia tiedote kyläläisille ja kesäasukkaille
26.5.03	Palveluhakemisto	neljän kylän yhteinen palveluhakemisto
26.6.03	Kesäpäivä 2003 tapahtuma	kutsut, mainokset, ilmoitukset
11.7.03	Opinto- ja virkistysmatka	mainokset, ilmoitukset
18.8.03	Kannanotto koulukuljetuksiin	kirjelmä
5.10.03	Kuntokolo	ilmoitukset
5.10.03	Kuntotalkoot	loppumisilmoitus
24.9.03	Kyläasutusillat	ilmoitus
10.10.03	Päättäjäiset	kutsut, ilmoitukset, lehdistötiedote, menovinkit, lehti-ilmoitus

- muut

pvä	mihin	mikä
heinäkuu 02	kyläkysely	kyselylomake
elokuu 02	kyläkysely	yhteenvedo kyselystä
lokakuu 02	ATK-teemaillat	opetusmateriaalia
marraskuu 02	hankkeelle selvitys	tulevaisuus skenaario
5.3.03	kyläyhdistyksen jäsenille	nettisivujen päivityskoulutus
19.5.03	vieraita Unkarista ja Itäval- lasta	Adore -hankkeen vierailu kylällä; kylän esittely
23.9.2003	vieraita P-K:n ammattiopis- tosta	hankeen esittely

TYÖPANOS

Hankkeelle palkattiin 1.6.-15.8.2002 väliseksi ajaksi vakituinen hanketyöntekijä Jouni Makkonen. Hyvän Mielen Joulu Villalassa- kampanjan toteutukseen palkattiin joulukuuksi 2002 Marja Pöyhönen. Muutoin hanketta on viety eteenpäin talkoohengellä vuonna 2002.

Hanketta viety eteenpäin talkoohengen ja 1.2.-31.5.2003 ja 1.-30.9.2003 välisille ajanjaksoille palkatun osa-aikaisen (2pv/vk) hankevastaavan Anne Koskisen avulla.

RAHA-ASIAT

Vuonna 2002 hankkeelle budjetoidut kulut toteutuivat 89 %. Suurin vaje tuli ostopalveluiden kohdalla, joista ei toteutunut yhtään.

Vuoden 2003 budjetti toteutunut ennakoidusti. Koko hankkeen aikaisesta budjetista toteutunut marraskuun loppuun mennessä 103% (mukana talkootöitä, jotka kuluja, mutta joista hyväksytään vain osa) eli hyväksytyin mukaan toteutunut 95%.

TOTEUTUKSEN ARVIONTI

Elämää, ei sen enempää. Niin myös tämän hankkeen kohdalla. Elämä jatkuu, mutta elämään jäi myös usko tulevaisuuteen. Taistelu kylämme tulevaisuuden puolesta jatkukoon. Hankkeen kautta saimme siihen niin kovat ”paukut”, että tokko suurin osa edes sitä ymmärtää. Huolena on vain jaksamisen jatkuminen, joka on jo nyt kovilla.

Kokonaisuutena onnistuttiin hankkeen toteutuksessa hienosti. Kaikki asetetut tavoitteet saavutettiin. Jotkut reilusti alkuperäisen ajatuksen ylittäen, jotkut rimaa hipoen, mutta saavutettuina. Tosin joidenkin tavoitteiden kohdalla on koomista ajatella saavutuksia näin lyhyellä ajalla, sillä niissä päästiin vasta alkuun. Varsinaiset saavutukset näkyvät vasta vuosien kuluttua.

Onnistumista koettiin mm. uusien toimintamallien ideoinnissa: Hyvän Mielen Joulu Villassa -kampanja ja kesäjuhlien uudistuneessa toteutuksessa. Kyläkäsikirja ja kyläasutusohjelma olivat suuren työn takana, mutta tulokset ovat mahtavat (ottaen huomioon puhtaaksi kirjoitustyön tehneen osaamisen taidon). Mahdollisuus nähdä onnistumiset vaatii ehkä vielä vähän aikaa ja etäisyyttä, sillä henkinen toipuminen hankkeesta on vielä monilla kesken.

Opetus:

- mahdollisuuksien mukaan tavoitetaso määrittelemine
- henkinen toipuminen ennen tulosten arviointia

Ongelmana hankkeen toteutuksessa oli hankekulttuurin vieraus suurimmalle osalle aktiivitoimijoista. Muutamille hankkeesta jäi niin paha ”kammo”, etteivät varmasti lähde enää mukaan hanketoimintaan. Syitä oli tietysti monia esim. liikaa ideoita pursuavasta hankkeenvetäjästä, joka oli menossa aina sieltä missä aita oli korkein, käsitykset tavoitetasoeroista, vaikka ei niitä ääneen sanottukaan ja hankkeeseen liittyvä byrokratia ja sen tuominen myös ohjausryhmäntietoisuuteen. Jopa talkooilmoituksen täyttäminen tuntui ylitypääsemättömältä tehtävältä, saati sen palauttaminen.

Monesti hankevetäjän roolissa tavoitteiden saavuttamisen ideointi ja syntyneiden ajatusten välittäminen toimijoille aiheutti niin syvän hiljaisuuden ja ”kauhun” kuulijoiden keskuudessa, että henkistä stressiä vähentääkseen, niin itseltään kuin muilta, oli viisainta edes yrittää tehdä mahdollisimman paljon itse. Seurauksena täydellinen hiiltyminen, ei tosin vielä ihan täydellinen loppuun palaminen.

Opetus:

- hankekulttuuri tutuksi, mutta miten? Pakollinen koulutus koko kylälle?
- mieluummin ns. jalat maassa seisovan hankevetäjän palkkaaminen, kuin ideoita pursuavan taivaanrannan maalarin, joka saa kaikki väsähtämään

- mahdollisimman paljon ideoita, joista älyttömimmät karsiutuvat pois, joskin ne olisivat saattaneet olla juuri niitä parhaita tulevaisuutta ajatellen
- hankevetäjän henkisen hyvinvoinnin turvaaminen, vaikka pakollisilla terapiakäynneillä, Amerikan mallin mukaan.

Vastaavaa kokemusta haluaville suosittelen "ongelmapuu" -ratkaisumallin käyttämistä ja jos ei ongelmat ala ratkeamaan paperilla, niin kannattaa miettiä tarkkaan ratkeako ne käytännössäkään.

Opetus:

- hyvin suunniteltu on puoliksi tehty. Eli ottakaa yhteyttä vastaavaa kokeneisiin, heitä saatte kultaakin kalliimpia ajatuksia ja neuvoja.

Arvioon yhteistyöstä Jetinan kanssa olen (AK) jäävi sanomaan mitään, johtuen työsuhteesta kyseiseen tahoon. Toisaalta tietäen sen talon työpaineet, pitää ihmetellä sitä kykyä selvittää näinkin hyvin tästä hankepyörityksestä niin vähin resurssein.

TE-keskuksen kanssa yhteistyö on ollut vähäistä, mutta hyvin asiallista ja ystävällistä. Tosin tietyt tulkinnot ovat ainakin täällä päässä saaneet vähäisetkin niskavillamme heilumaan tuulessa. Tulevaisuutta ajatellen on tähän paperin pyöritykseen hankkeissa saatava jotain järkeä ja pian. Se vie liikkaa voimavaroja itse asialta.

JATKOTOIMENPITEET JA EHDOTUKSET TOIMENPITEISTÄ, JOIHIN AIHETTA RYHTYÄ HANKKEEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEEN

VAROITUS: Tosikot ja laajaa yleissivistystä omaamattomat jättäkööt tämän väliin.

Nyt pidetään muutaman kuukauden (marras-joulukuu) henkisen palautumisen tauko, mutta kyläasutusohjelman toteutus vaatii jo heti vuoden alusta täysipäistä toimintaa. Motivointi sen toteutukseen tulee olemaan "mahdoton tehtävä", mutta toivottavasti voittajana on toteutus, eikä toteutumattomuus. Kyläkäsikirjat jaetaan joulutervehdysten kerä postilaatikoihin joulun alla ja odotellaan palautetta joulukinkun kera. Nettisivujen päivitys, kuntokolon toiminta, kerhotoiminta ja yhteistyö naapurikylien kanssa jatkuvat.

Toimenpiteistä, joihin "tulisi ryhtyä" hankkeen päättymisen jälkeen, voisi mainita esimerkeinä (näitä mietittiin jo hankkeen toteutuksen aikana) olisivat yhteistyö Suomen, ei sentään Venäjän, armeijan kanssa. Sotaharjoitukset ja ammunta-alueena oleminen loisi kylälle vahvan yhteishengen yhteistä "vihollista" kohtaan. Vihollinen on tosin meillä lähempänäkin, sillä eiköhän sitä taas muutaman vuoden sisällä saada alkaa taistelu Kesälahden kuntaa ja sen "armeijaa" vastaan kyläkoulumme tulevaisuuden puolesta.

Toinen ajatuksia ja yhteistä vastarintaa ja sitä kautta yhteishenkeä herättävä hanke voisi olla Villasen järven kuivaaminen ja 19 reikäisen golf-kentän perustaminen sen tilalle. Yhtenä yönä vaan tarpeeksi syvä oja Saimaaseen ja siitähän sekin hanke käynnistyisi. Ja varmasti kylän maine kasvaisi ja saisimme kokonaan uuden asiakas kunnan hyödyntämään kylämme palveluja, joita tulisi huomattavasti lisätä. Työllistävä vaikutus olisi huima. Nykyiset rantatonttien omistajat saisivat jokainen nimiinsä yhden reiän ja osakkuuden golfyhtiössä.

Että ei meiltä ideat loppu. Varsinkaan yhteishengen luomisen kivisellä taipaleella. "Yhteinen vihollinen" on paras vihollinen. Se istuvatko nämä hankeideat Leader+ ohjelmaan ja varsinkin Jetinan oman Leader+ toiminnan kehyksiin, on vielä selvittämättä.

ARVIOINTI

Ohjausryhmän mielestä hankkeen tavoitteet ja budjetti olivat realistiset, tosin niiden saavuttamiseksi tehtävä työmäärä yllätti. Ohjausryhmän kokoonpanoa pidettiin huonohkona (jokainen koki, että joku olisi ollut parempi tähän hommaa, vaikka jokainen oli juuri oikea henkilö omalla paikallaan) ja ohjausryhmä koki, ettei se pystynyt tarpeeksi vaikuttamaan hankkeen etenemiseen, joskin koki toimimisen ohjausryhmässä mukavana ja palkitsevana. Hankkeen henkilövalinnoissa onnistuttiin hyvin, ottaen huomioon sen, ettei ollut paljoa mistä valita.

Tiedotusta hankkeesta ja sen toiminnoista pidettiin riittävänä, joskin tuntema oli, ettei se saavuttanut kyläläisiä. Yhteishengen ja viihtyvyyden ei katsottu paljoa lisääntyneen hankkeen toimesta, mutta eri toimijoiden välinen yhteistyön lisääntyminen katsottiin hyväksi, joskin asian eteen olisi vielä pitänyt tehdä paljon enemmän töitä.

Yrittäjyyden tukeminen jäi liian vähälle, joskin uusia palveluja saatiin kylälle luotua kohtalaisesti. Kyläkäsikirjan ja kyläasutusohjelman tulos oli hyvä, mutta tekoprosessi jäi liikaa muutamien harteille. Varsinkin kyläasutusohjelman toteutukseen sitoutumista epäiltiin.

Yhteenveto (hankearvioinnin koonneen näkemyksenä):

Kokonaisuutena ohjausryhmä piti hanketta kuitenkin onnistuneena, huolimatta edellä olleesta. Hankekulttuurin vieraus ja siihen totuttelemisen vei jo paljon voimavaroja ja jokaisella oli, tai ei ollut, omat mielipiteet tavoitteiden saavuttamisen tasosta. Toisille olisi riittänyt vähempikin, toiset kokivat, ettei näillä tuloksilla ole saavutettu vielä paljoakaan. Mutta työhön on vasta alussa.

SWOT-analyysi kylän hankkeen jälkeisestä tilanteesta ja mahdollisuuksista tulevaisuuteen nähden:

”Kohti tulevaa päin”

Villalan kylän hankkeen jälkeinen tilanne ja millä eväillä tästä eteenpäin

VAHVUUDET

- tunnettavuus
- markkinointi
- harrastustoiminta
- kyläasutusohjelma
- palveluhakemisto
- asukasluvun nousu

HEIKKOUEDET

- ennallaan olevia asioita paljon
 - kyläsisäinen yhteistyö
- ei synny uutta yritystoimintaa

**Vireä
Villala**

UHAT

- koulun loppuminen
- aktiivisuuden tappaminen
- yhteistyön toteutumattomuus naapurikylien kanssa

MAHDOLLISUUDET

- yhteistyö naapurien kanssa
 - monialaisia osaajia
 - ympäristö
 - hyvä pohjatyö